

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 3 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list CG, br. 40/10, 06/13 i 70/17) i člana 14 stav 8 Zakona o sanaciji kreditnih institucija („Službeni list CG“, broj 72/19), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici od 8. decembra 2020. godine, donio je

ODLUKU O KRITERIJUMIMA ZA PROCJENU MOGUĆNOSTI SANACIJE KREDITNE INSTITUCIJE I GRUPE

Predmet

Član 1

Ovom odlukom uređuju se kriterijumi za procjenu mogućnosti sanacije kreditne institucije i grupe i procjenu uticaja sprovođenja postupka sanacije kreditne institucije na finansijska tržišta, druge institucije ili na uslove finansiranja.

Faze procjene mogućnosti sanacije

Član 2

(1) Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka), u ostvarivanju funkcije sanacije kreditnih institucija, procjenjuje mogućnost sanacije kreditne institucije ili grupe kroz sljedeće uzastopne faze:

- 1) procjenu izvodljivosti i vjerovatnoće stečaja kreditne institucije, koja se vrši u skladu sa članom 3 ove odluke;
- 2) izbor sanacione strategije za procjenu, koji se vrši u skladu sa članom 4 ove odluke;
- 3) procjenu izvodljivosti izabrane sanacione strategije, koja se vrši u skladu sa čl. 5 do 10 ove odluke;
- 4) procjenu vjerovatnoće izabrane sanacione strategije, koja se vrši u skladu sa članom 11 ove odluke.

(2) Ako Centralna banka ocijeni da kreditne institucije ili grupe predstavljaju slične rizike za finansijski sistem ili da postoje slične okolnosti zbog kojih njihov stečaj vjerovatno neće biti izvodljiv, može da sprovede procjenu izvodljivosti i vjerovatnoće stečaja tih kreditnih institucija ili grupa na sličan ili identičan način.

(3) Određivanje kreditnih institucija iz stava 2 ovog člana Centralna banka može da izvrši primjenom kriterijuma za procjenu sistemskog rizika utvrđenih zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje kreditnih institucija.

(4) Ako ocijeni da stečaj kreditne institucije ili grupe neće biti izvodljiv ili vjerovatan, ili da mjera sanacije na drugi način može da bude neophodna u javnom interesu jer se stečajem ne bi ostvarili ciljevi sanacije u istoj mjeri, Centralna banka, na osnovu informacija koje je kreditna institucija ili grupa dostavila za potrebe izrade plana sanacije i na osnovu kriterijuma utvrđenim ovom odlukom, utvrđuje izabranu sanacionu strategiju koja je primjerena za tu kreditnu instituciju ili grupu, a, u mjeri u kojoj je to potrebno, Centralna banka utvrđuje i druge strategije za rješavanje okolnosti u kojima izabrana strategija ne bi bila izvodljiva ili vjerovatna.

(5) Procjena izvodljivosti ili vjerovatnoće izabrane sanacione strategije vrši se i prilikom izmjena te strategije.

(6) Centralna banka može zahtijevati od kreditne institucije ili grupe i dodatne informacije koje su potrebne za sprovođenje procjene izabrane strategije i njenih izmjena.

(7) Centralna banka, po potrebi, revidira izabranu sanacionu strategiju ili razmatra alternativne strategije na osnovu završene procjene izvodljivosti i vjerovatnoće izabrane sanacione strategije.

(8) Ako Centralna banka revidira izabranu sanacionu strategiju, procjenu izvodljivosti i vjerovatnoće te revidirane sanacione strategije vrši u skladu sa članom 5, odnosno članom 6 ove odluke.

Izvodljivost i vjerovatnoća stečaja

Član 3

(1) Centralna banka procjenjuje izvodljivost i vjerovatnoću stečaja kreditne institucije ili grupe i efekat koji bi stečaj imao na oslanjanje na vanrednu javnu finansijsku podršku, u poređenju sa sanacijom.

(2) Pri procjeni vjerovatnoće stečaja, Centralna banka uzima u obzir vjerovatni efekat stečaja kreditne institucije ili grupe na finansijski sistem, kako bi se obezbijedio kontinuitet pristupa ključnim funkcijama koje izvršava kreditna institucija ili grupa i ostvarivanje ciljeva sanacije, a za te namjene uzima u obzir funkcije koje izvršava kreditna institucija ili grupa i procjenjuje da li bi stečaj imao značajan štetni efekat na bilo što od sljedećeg:

1) funkcionisanje finansijskog tržišta i povjerenje tržišta;

2) infrastrukture finansijskog tržišta, a naročito:

- da li bi iznenadni prestanak aktivnosti kreditne institucije onemogućio uobičajeno funkcionisanje infrastruktura finansijskog tržišta na način koji bi negativno uticao na finansijski sistem u cjelini;
- da li bi i u kojoj mjeri infrastrukture finansijskog tržišta mogle da služe kao kanali za širenje negativnih efekata u postupku stečaja;

3) druge finansijske institucije, a naročito:

- da li bi se zbog stečaja povećali troškovi finansiranja ili smanjila dostupnost izvora finansiranja za druge finansijske institucije tako da bi to predstavljalo rizik za finansijsku stabilnost;
- rizik direktnog i indirektnog širenja negativnih efekata i makroekonomske efekte;

4) realnu ekonomiju, a naročito na dostupnost ključnih finansijskih usluga.

(3) Ako Centralna banka ocijeni da je stečaj vjerovatan, pristupa procjeni izvodljivosti stečaja i, u tom cilju, razmatra da li se, u okviru sistema kreditne institucije ili grupe, mogu dostaviti informacije koje su potrebne Fondu za zaštitu depozita za isplatu garantovanih depozita u iznosima i rokovima utvrđenim zakonom kojim se uređuje zaštita depozita ili, po potrebi, u skladu sa istovjetnim sistemima zaštite depozita u trećim zemljama, uključujući salda garantovanih depozita.

(4) Centralna banka procjenjuje i da li kreditna institucija ili grupa imaju kapacitet potreban za pružanje podrške Fondu za zaštitu depozita, naročito u dijelu razlikovanja zaštićenih i nezaštićenih depozita.

Izbor sanacione strategije

Član 4

(1) Centralna banka procjenjuje da li je predložena sanaciona strategija primjerena za ostvarivanje ciljeva sanacije, uzimajući u obzir strukturu i poslovni model kreditne institucije ili grupe, kao i sanacione režime koji se primjenjuju na pravna lica koja su članovi grupe.

(2) Mjera sanacije može se preduzeti u javnom interesu ako je to neophodno za ostvarivanje jednog ili više ciljeva sanacije i ako je ta mjera srazmjerna ciljevima sanacije. kao i ako se stečajem ti ciljevi ne bi ostvarili u istoj mjeri.

(3) Centralna banka, naročito u slučaju grupe, procjenjuje da li bi bilo primjereno da se primijeni strategija sa jedinstvenom tačkom pristupanja ili strategija sa višestrukim tačkama pristupanja i, u tom cilju, razmatra najmanje sljedeće:

- 1) koji bi se instrumenti sanacije koristili u okviru izabrane sanacione strategije i da li su ti instrumenti raspoloživi za pravna lica za koje se u sanacionoj strategiji predlaže njihova primjena;
- 2) iznos kvalifikovanih obaveza u okviru predložene sanacione strategije, rizik od nedoprinošenja apsorpciji gubitaka ili dokapitalizaciji pravnih lica koja emituju te kvalifikovane obaveze, uzimajući u obzir sljedeće pretpostavke:
 - da je vjerovatnije da će jedinstvena tačka pristupanja biti primjerena ako najviše matično društvo ili holding grupe emituju dovoljno kvalifikovanih obaveza prema trećim licima ili obaveza za koje se očekuje da će doprinijeti apsorpciji gubitaka i dokapitalizaciji u skladu sa predloženom sanacionom strategijom;
 - da je vjerovatnije da će višestruke tačke pristupanja biti primjerene ako više od jednog subjekta ili regionalna ili funkcionalna podgrupa u grupi koja bi se

- sanirala emituje kvalifikovane obaveze grupe ili obaveze za koje se očekuje da će doprinijeti apsorpciji gubitaka i dokapitalizaciji u skladu sa predloženom sanacionom strategijom;
- 3) ugovorne i druge aranžmane koji su uspostavljeni za gubitke i koje je potrebno prenositi između pravnih lica u grupi;
 - 4) operativnu strukturu i poslovni model kreditne institucije ili grupe, a naročito da li je kreditna institucija ili grupa u velikoj mjeri integrisana ili da li ima decentralizovanu strukturu uz visok stepen podjele između različitih dijelova kreditne institucije ili grupe, uzimajući u obzir sljedeće pretpostavke:
 - da je vjerovatnije da će jedinstvena tačka pristupanja biti primjerena ako je poslovanje grupe u velikoj mjeri integrisano, uključujući slučaj da grupa ima centralizovane funkcije upravljanja likvidnošću, upravljanja rizicima i finansijama ili informatičke i druge ključne dijeljene usluge;
 - da je vjerovatnije da će višestruke tačke pristupanja biti primjerene ako je poslovanje grupe podijeljeno na dvije ili više podgrupa koje se mogu jasno utvrditi, od kojih je svaka finansijski, pravno ili operativno nezavisna od drugih dijelova grupe i ako se sve ključne operativne zavisnosti od drugih dijelova grupe zasnivaju na čvrstim aranžmanima kako bi se u slučaju sanacije obezbijedilo njihovo kontinuirano poslovanje;
 - 5) izvršivost instrumenata sanacije koji bi se primijenili, naročito u trećim zemljama;
 - 6) da li je za sanacionu strategiju potrebna podrška drugih organa, naročito iz trećih zemalja, ili se od tih organa zahtijeva da se suzdrže od nezavisnih mjera sanacije i da li su te mjere izvodljive i vjerovatne za te organe.

(4) Centralna banka procjenjuje da li su druge verzije sanacione strategije potrebne za rješavanje scenarija ili okolnosti u kojima izabrana sanaciona strategija ne može da se izvodljivo ili vjerovatno sprovede.

(5) Centralna banka uzima u obzir mjeru u kojoj je vjerovatno da će se svim verzijama strategije ostvariti ciljevi sanacije i, prvenstveno, obezbijediti kontinuitet ključnih funkcija.

(6) Mjere za otklanjanje prepreka drugim verzijama sanacione strategije sprovede se samo ako se njima ne narušava izvodljivo i vjerovatno sprovođenje izabrane sanacione strategije.

Procjena izvodljivosti izabrane sanacione strategije

Član 5

(1) Centralna banka procjenjuje da li je izvodljivo da se efikasno primijeni izabrana sanaciona strategija u odgovarajućem roku i utvrde moguće prepreke u sprovođenju izabrane sanacione strategije.

(2) Centralna banka uzima u obzir prepreke kratkoročnoj stabilizaciji kreditne institucije ili grupe, kao i predvidljive prepreke reorganizaciji poslovanja koja se zahtijeva planom reorganizacije, ili koja će se na drugi način vjerovatno zahtijevati ako je sanacionom

strategijom predviđena obnova dugoročne održivosti poslovanja cijele kreditne institucije ili grupe ili njenog dijela.

(3) Prepreke iz stava 2 ovog člana razvrstavaju se najmanje u kategorije koje se odnose na:

- 1) strukturu i poslovanje kreditne institucije ili grupe;
- 2) finansijska sredstva;
- 3) informacije;
- 4) prekogranična pitanja;
- 5) pravna pitanja.

Procjena izvodljivosti koja se odnosi na strukturu i poslovanje

Član 6

Prilikom procjene da li postoje moguće prepreke sanaciji koje se odnose na strukturu i poslovanje kreditne institucije ili grupe, Centralna banka uzima u obzir najmanje sljedeće:

- 1) elemente iz člana 14 stav 6 tač. 1 do 7, 16 i 18 Zakona o sanaciji kreditnih institucija („Službeni list CG“, broj 72/19) – (u daljem tekstu: Zakon);
- 2) zavisnost značajnih subjekata i osnovnih linija poslovanja od funkcija infrastrukture, informacione tehnologije, funkcije upravljanja aktivom i pasivom ili računovodstvene funkcije, zaposlenih ili drugih ključnih dijeljenih usluga;
- 3) usklađenost aranžmana upravljanja, kontrole i upravljanja rizicima sa svim planiranim promjenama u strukturi kreditne institucije ili grupe;
- 4) usklađenost pravne ili franšizne strukture kreditne institucije ili grupe sa svim planiranim promjenama u poslovnoj strukturi kreditne institucije ili grupe;
- 5) dostupnost primjerenih instrumenata sanacije za svako pravno lice, na način koji je potreban za realizaciju sanacione strategije.

Procjena izvodljivosti koja se odnosi na finansijska sredstva

Član 7

Prilikom procjene da li postoje moguće prepreke sanaciji koje se odnose na finansijska sredstva, Centralna banka uzima u obzir najmanje sljedeće:

- 1) elemente iz člana 14 stav 6 tač. 13, 14, 15 i 17 Zakona;
- 2) potrebu za utvrđivanjem i kvantifikovanjem svih obaveza za koje je, u skladu sa izabranom sanacionom strategijom, vjerovatno da neće doprinijeti apsorbovanju gubitaka ili dokapitalizaciji, uzimajući u obzir najmanje sljedeće:
 - dospijeće obaveza;
 - podređenost obaveza;
 - vrste imalaca instrumenta ili prenosivost instrumenta;
 - pravne prepreke apsorbovanju gubitaka, kao što su nepriznavanje instrumenata sanacije prema propisima treće zemlje ili postojanje prava na prebijanje;
 - druge faktore zbog kojih nastaje rizik da će obaveze biti izuzete iz apsorbovanja gubitaka tokom sanacije;

- iznos kvalifikovanih obaveza ili drugih obaveza kojima bi se apsorbovali gubici i pravna lica koja su ih emitovala;
- 3) iznos potreba za finansiranjem prije i tokom sanacije, dostupnost izvora finansiranja i prepreke za prenos sredstava, kako se zahtijeva u okviru kreditne institucije ili grupe;
- 4) da li su bliže određeni primjereni aranžmani za gubitke koji će se sa drugih članova grupe prenijeti na pravna lica na koja bi se primijenili instrumenti sanacije, uključujući, po potrebi, procjenu iznosa finansiranja u okviru grupe i njegove mogućnosti apsorbovanja gubitaka.

Procjena izvodljivosti koja se odnosi na informacije

Član 8

Prilikom procjene da li postoje moguće prepreke sanaciji koje se odnose na informacije, Centralna banka uzima u obzir najmanje sljedeće:

- 1) elemente iz člana 14 stav 6 tač. 8 do 12 Zakona;
- 2) sposobnost kreditne institucije ili grupe da dostavi informacije o iznosu i lokaciji imovine u okviru grupe, za koju se može očekivati da bude prihvatljiva kao kolateral za instrumente podrške Centralne banke;
- 3) sposobnost kreditne institucije ili grupe da dostavi informacije za vrednovanje kako bi se odredio iznos potrebnog otpisa ili dokapitalizacije.

Procjena izvodljivosti koja se odnosi na prekogranična pitanja

Član 9

Prilikom procjene da li postoje moguće prepreke sanaciji koje se odnose na prekogranična pitanja, Centralna banka uzima u obzir najmanje sljedeće:

- 1) elemente iz člana 14 stav 6 tačka 19 Zakona;
- 2) postojanje odgovarajućih postupaka za koordinaciju i komunikaciju i za usaglašavanje mjera sa trećim zemljama, kako bi se omogućilo izvršenje sanacione strategije;
- 3) da li u trećoj zemlji postoje propisi kojima se derogiraju ugovorna prava otkaza iz finansijskih ugovora koja se aktiviraju isključivo zbog nemogućnosti nastavka poslovanja i sanacije povezanog društva.

Procjena izvodljivosti koja se odnosi na pravna pitanja

Član 10

Prilikom procjene mogućih prepreka sanaciji, Centralna banka uzima u obzir i sljedeća pravna pitanja:

- 1) da li se mogu blagovremeno ispuniti zahtjevi za pribavljanje regulatornih odobrenja ili ovlašćenja koja su potrebna za sprovođenje sanacione strategije;
- 2) da li je ugovornom dokumentacijom, koja se smatra bitnom, dozvoljen raskid ugovora prilikom pokretanja postupka sanacije;
- 3) da li se ugovornim obavezama, koje Centralna banka ne može poništiti, zabranjuje prenos imovine ili obaveza predviđenih sanacionom strategijom.

Procjena vjerovatnoće izabrane sanacione strategije

Član 11

(1) Nakon procjene izvodljivosti izabrane sanacione strategije, Centralna banka procjenjuje njenu vjerovatnoću, uzimajući u obzir vjerovatni efekat sanacije na finansijski sistem i realnu ekonomiju, u cilju obezbjeđivanja kontinuiteta ključnih funkcija koje izvršava kreditna institucija ili grupa, s tim da ta procjena uključuje i ocjenu elemenata iz člana 14 stav 6 tač. 20 do 27 Zakona.

(2) Prilikom sprovođenja procjene iz stava 1 ovog člana, Centralna banka uzima u obzir i vjerovatni efekat sprovođenja sanacione strategije na finansijske sisteme trećih zemalja i, u te svrhe, uzima u obzir funkcije koje vrši kreditna institucija ili grupa i procjenjuje da li bi sprovođenje sanacione strategije imalo značajne negativne efekte na bilo što od sljedećeg:

- 1) funkcionisanje finansijskog tržišta, prije svega na povjerenje tržišta;
- 2) infrastrukture finansijskog tržišta, a naročito:
 - da li bi se iznenadnim prestankom aktivnosti onemogućilo uobičajeno funkcionisanje infrastruktura finansijskog tržišta na način na koji bi se negativno uticalo na finansijski sistem u cjelini;
 - da li bi i u kojoj mjeri infrastrukture finansijskog tržišta mogle da služe kao kanali za širenje negativnih efekata u postupku stečaja;
- 3) druge finansijske institucije, a naročito:
 - da li bi se zbog stečaja povećali troškovi finansiranja ili smanjila dostupnost izvora finansiranja za druge finansijske institucije tako da to predstavlja rizik za finansijsku stabilnost;
 - rizik direktnog i indirektnog širenja negativnih efekata i efekata makroekonomskog odgovora;
- 4) realnu ekonomiju, a naročito na dostupnost finansijskih usluga.

Član 12

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od dana početka primjene Zakona o sanaciji kreditnih institucija („Službeni list CG“, broj 72/19).

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

O.br.0101-7285- 2/2020
Podgorica, 8. decembar 2020. godine

**PREDSJEDAVAJUĆI
G U V E R N E R,**

dr Radoje Žugić, s.r.